

PARTICIPATIEF WAARDEREN : WIE ZIJN DIE BELANGHEBBENDEN ?

1. COLLEGA'S UIT DE EIGEN ERFGOEDBIBLIOTHEEK

Deze groep valt vrij gemakkelijk te identificeren en te benaderen. Deze interne belanghebbenden kennen de collectie van binnen en van buiten, beschikken vaak over kennis die nergens neergeschreven is en kunnen meestal ook doorverwijzen naar andere experts rond de collectie (voormalige collega's, collega's in andere erfgoedbibliotheken, onderzoekers ...). Zeker voor de collectiekenmerken en de historische waarde van de collectie vormen zij een belangrijke informatiebron.

- **experten, restaurateurs, catalografen, medewerkers scanateliers, registrators ...**
 - *TIP: Denk ook aan oud-collega's! Zij beschikken vaak over heel wat kennis die nergens anders beschikbaar is.*
- stagiairs
- vrijwilligers
- het management van de erfgoedbibliotheek
- ...

2. INFORMATIEZOEKERS

Mensen die de collectie – zowel professioneel als buiten de werkcontext – gebruiken als bron van informatie, of dit zouden kunnen doen in de toekomst. Ze beschikken over een grote kennis van (aspecten van) de collectie, maar vanuit hun gebruikservaring bieden ze ook inzicht in de toegankelijkheid en het onderzoekspotentieel van de collectie. Zeker voor de gebruikswaarde beschikken ze vaak een cruciale informatie, maar ook voor de collectiekenmerken en de historische waarde kunnen ze een essentiële bijdrage leveren.

- onderzoekers
- studenten
- lesgevers
- journalisten
- leden van netwerkorganisaties rond erfgoed, thematische onderzoeksgroepen of genootschappen (al dan niet professioneel)
- leden van lokale erfgoedgemeenschappen
 - heemkundigen
 - genealogen
 - reenactors
 - ...
- erfgoedprofessionals
 - tentoonstellingsmakers
 - leden van erfgoedcellen
 - gidsen
 - archivarissen
 - erfgoedverantwoordelijken binnen de instelling, zoals experts (academisch) erfgoed, archivarissen enz.
 - ...

3. **INSPIRATIEZOEKERS**

Mensen die de collectie gebruiken om er - zowel professioneel als buiten de werkcontext - inspiratie in te zoeken, bijvoorbeeld bij kunstcreatie, of dit zouden kunnen doen in de toekomst. Omdat ze mogelijk afbeeldingen, ideeën ... uit de collectie willen hergebruiken, is de auteursrechtelijke status van de collectie voor hen van belang. Inspiratiezoekers bieden een unieke kijk op de collectie en zijn zeker voor de gebruikswaarde cruciaal, maar ook voor de sociale waarde.

- Creatievelingen en mensen werkzaam creatieve beroepen en bedrijven
 - schrijvers en schrijversgroepen
 - theatermakers
 - culturele verenigingen
 - kunstenaars en kunstenaarscollectieven
 - vormgevers
 - ...

4. **IDENTITEITSONTLEENERS**

Mensen met een gevoelsmatige band met het erfgoed, waarbij de collectie (of waar die in hun ogen voor staat) een belangrijke rol speelt in hun persoonlijke identiteit of die van hun groep, instelling, bedrijf ... Deze groep verschilt sterk van collectie tot collectie. Identiteitsontleners zijn onmisbaar om de sociale waarde van de collectie te bepalen.

- vanuit een ideologische of levensbeschouwelijke affiniteit (politieke partij, religieuze groepering ...)
- vanuit een beroepsmatige affiniteit (drukkerijen, redacties, antiquairs ...)
- vanuit een affiniteit met het erfgoed of erfgoed algemeen (heemkundigen, reenactors, genealogen ...)
- vanuit een persoonlijke affiniteit (vroegere eigenaars/beheerders van de collectie ...)
- vanuit een affiniteit met de erfgoedbibliotheek (de 'vrienden van de bib'-vereniging ...)
- ...

5. Maar er zijn nog heel wat **ANDERE MOGELIJKE BELANGHEBBENDEN.**

- bestuurlijke overheden en subsidieverstrekkers: Vlaamse Gemeenschap, stad, provincie ...
- het management van de overkoepelde instelling
- schenkers, depotgevers of eventuele mecenasen
- collega-bibliothecarissen uit andere erfgoedbibliotheeken
- mensen uit andere openbare bibliotheken, archieven, universiteiten, musea, onderwijsinstellingen, kloosters ...
- burens van de erfgoedbibliotheek
- bezoekers die niet voor de collectie bibliothecair erfgoed komen, maar een bezoek brengen aan de openbare bibliotheek, het archief, de universiteit, het museum, het klooster enz.
- ...

ANDERE INVALSHOEKEN

De bovenstaande indeling vertrekt van een typologie op basis van functies. Je kan ook andere invalshoeken gebruiken of deze combineren met de bovenstaande lijst.

Discipline: geschiedenis, kunstgeschiedenis, taalkunde, letterkunde, bibliotheekwetenschap, handschriften/boekwetenschap, restauratie, erfgoedstudies, erfgoedzorg, archeologie, theologie, culturele studies, architectuur, musicologie, filosofie, rechten, politieke wetenschappen, grafisch ontwerp ...

Type organisatie: universiteit, hogeschool, vormingscentrum, academie, bedrijf, netwerkorganisatie, vereniging, onderzoeksgroep, conservatorium, historisch genootschap, religieuze orde, museum, archief ...

Geografisch niveau: lokaal, regionaal, nationaal of internationaal.

⇒ *Opgelet! Verlies hierbij de waarderingscontext niet in het oog!*

Perspectieven: objectieve band vs. gevoelsmatige band, intern vs. extern, professioneel vs. op vrijwillige basis, traditie vs. vernieuwing, instellingen vs. individuen.

Diversiteit: leeftijd, herkomst, levensbeschouwelijke overtuiging, gender ...

Enkele vragen als leidraad:

- Wie zijn onze huidige gebruikers?
 - o *Denk er ook aan dat veel gebruikers tegenwoordig de collectie digitaal raadplegen!*
- Wie komt er door de deur van de erfgoedbibliotheek (leeszaal, magazijn)?
 - o *Denk aan het logboek van de leeszaal, raadpleeg het leeszaalpersoneel ...*
- Wie is er lid van onze facebook-pagina? Wie volgt er ons op twitter? Wie is er op onze nieuwsbrief geabonneerd?
 - o *Opgelet! Spring voorzichtig om met deze informatie in het kader van de GDPR-wetgeving!*
- Wie zou op de barricades springen voor de collectie?

TIP: Neem ook eens een kijkje in een vragenlijst die FARO ontwikkelde om de belanghebbenden van je collectie te achterhalen.